

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

V. Coelestis Beatitudinis Radius Ex Gemma Sarda. Ven. Arn. Misericors, Et
Pauperum Pater Et Mater.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

C. XXIV. COELESTIS BEATIT. VIII. RADII. 441

ptivus. Sanitatem animantium, cum ardentem comedunt, agnos-
 scimus: sic animas, quæ Justitiam, ut cibum, vel ex flamma ra-
 piunt. Verissimum illud magistrorum est: *nolle jam procedere &
 non proficere, idem esse quod regredi.* In hoc fluctu rerum huma-
 narum, & rapido torrente, in defluxu universæ naturæ, atque
 etiam *ambulatoriâ nostrâ & instabili voluntate*, omnes deorsum
 ferimur, & projicimur: eundem locum in flumine tenere non
 possumus, nisi contra torrentem magno labore nitamur. Itaque,
 ut in versatili machina fodinarum, & in rota, quæ calcando ab
 homine movetur, stare nulli conceditur, ipsum stare ruina est; &
 si eodem in vestigio consistere cupis, progrediendum est; sic in
 vita cœlesti ambulatur, ut profectus profectum sequatur. Imi-
 tanda etiam mercatorum sedulitas, qui lucrum in arca non ab-
 sccondunt, sed ex ipso lucro aliud cogitant lucrum. Ita pecunia
 ex se sterilis, cogitur ad partem, & pecuniæ ex pecunijs genera-
 tur. Nobilior est virtutum & gratiæ cœlestis mercatus, quia cer-
 tior, securior, pretiosior: & quia à gratiosiore, & grato magis,
 gratiosius proficiscitur opus. Nôrunt, quid velim, Theologi.
 Arithmetica consulatur, ut vel in centum operibus & actibus
 crescens in die uno gratia computetur, & numeretur.

V. COELESTIS BEATITUDINIS RADIUS

EX GEMMA SARDA.

VEN. ARN. MISERICORS, ET PAUPERUM
 PATER ET MATER.

Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequuntur.

Matth. 5.

Sarda, seu Sardius, Corneolus etiam & Carneolus appellatur à
 Carne: nam carnis sanguinolentæ colorem præfert. Non
 contemnendi sunt (ait doctissimus Boërius Rudolphi Medicus, Cu-
 bicularius & Gemmarius) Sardij Europai. Nam ad Rhenum &
 in Bohemia præstantes inveniuntur. Quis autem non videt in car-
 ne gemmæ hujus eleemosynam & misericordiæ radium appare-
 re? *Visitans speciem tuam eleemosynis, ait Spiritus Sanctus, non*

Smer. l. 1. c. 17.

*Carneolus
 misericor-
 diæ symbo-
 lum.*

*L. 2. de gemmâ
 c. 17.*

peccata

*Wid. his Intro-
grum.*

*Alcaf. in 'A-
pocalyps. l. cit.
in Plinio.*

peccabis. Sed gemma tabula tantum est, non imago. In hac igitur gemma Sardia, quæ ad Sigilla & Imagines recipiendas optime valere dicitur, fontem exsculpe, coronatum flosculis supernè, cum haustro suo & urnula, cui fonti inscribere hæc pauca: *Quia donat, abundat.* Omnes qui de fontibus scribunt, tradunt, si fons non hauriatur, aquam amitti, ac deinde fontem omnino perire: id quod ipse ego plurimis exemplis possem legentibus approbare, ut in arcibus vetustis fieri videmus, quas fontium aquas habuisse constat, quæ nullo hauriente evanuerunt, fontibus obcæcatis. At contra ubi venæ provocantur assidue, & aquæ hauriuntur, fons æternus est. Adde etiam quod ipso motu fit clarior, ac salubrior, meritoque inscripsimus fonti: *quia donat, abundat.* Natura ipsa non sinit beneficium fontem benefaciendo perire, misericors fons misericordiam consequetur. VEN. Arnesti hæc fit effigies; cujus omnes divitiæ fuerunt in motu; donabat, & ob id ipsum donabatur & abundabat; hauriebatur, sed exhauriri non poterat: aureis denuo fluctibus divinitus, velut provocatâ cœli venâ, in fontem affluentibus.

RADIUS MISERICORDIÆ IN PAUPERES.

Plin. senior.

*Misericordia
æterna vitæ
viva est.*

UNiversa amittimus morientes; virtutes, ac præcipuè misericordia manet in sæculum sæculi. Vix potest mori misericors: beatus & propè DEVS est. *DEVS est mortali juvare mortalem. Hæc est ad æternam gloriam via;* hoc cœlesti passu proceres ière Christiani. Gloriam divinitatis affectat, qui misericordiam exercet. Nec irascitur æmulo DEVS; sed hac ipsa de causa misericordes superat, quia misericordes in societatem honoris admittit. Summus felicitatis gradus est disputare posse cum DEO; disputare potest, qui dispersit, dedit pauperibus, sibi nihil reliquit: *Ubi igitur, Domine, centuplum quod promissisti? rationes accepti tui, & expensæ mei pariant, & respondent; factum est quod imperasti, nulla manet. Igitur vicimus, & quantâ tua in me benignitas opum fuit, tantâ mea in proximos; par tibi misericordiâ sum!* Sed vincî non vult DEVS, & dabit nè vincatur; imò efficiet amplius.

plius nè vinci possit, dicéque : habebis, serve bone, thesaurum in cœlo ! In hac orbis universi rapina, quis locus asservandis opibus & thesauris cœlo securior ? ibi nobis sint omnia. Hic in terris pauca habeamus, aut nulla : cùm mors viatores nos aggredietur, quid eripiet ? nimirum

Cantabit vacuus coram latrone viator.

Sed neque Misericordibus in hac vita deerunt præsidia fortunarum. *Non vidi justum* (multò minùs misericordem) *derelictum* ; propter Christum pauper, fame non perijt, & desideratur exemplum. De VEN. *Arneli* misericordia, & liberalissimis elemosynis plurima in superioribus attuli, vide & imitare. Ager quò plus reddit, eò melior ; fons quò plus aquæ donare potest, pretiosior ; & homo præstantior, qui misericordiæ feracior.

VI. COELESTIS BEATITUDINIS RADIUS

SMARAGDINEVS.

VEN. ARN. CORDE MUNDISSIMUS.

Beati mundo corde, quoniam ipsi DEVM videbunt. Matth. 5.

Smaragdus gemma est virore tam præcellens, ut quidquid in Sorbe viride est, si juxta statnatur, viride esse desinat, ut observat ex Plinio Ribera noster, qui gemmam hanc, ob puritatem ; S. Ioanni Evangelista comparavit. Si tangatur ab impuro, frangi affirmat Pierius ; at Petrasanctius noster non indecorum putavit, majus quiddam & secretius de Virginitate scribere, quod apud eum invenies exemplo probatum. Ex Smaragdo pretiosissima specula supina fieri tradit Plinius, & Neronem gladiatorum pugnas in Smaragdino speculo spectasse ; addit verò : *soli Smaragdi oculos implent, nec satiant.* Hanc etiam gemmam, & naturæ dotem, Bohemæ telluri à Deo tributam affirmat Anselmus. Sit igitur *Corculi* figurâ Smaragdus, in cujus medio speculi politura, in quo ipso speculo reluceat è cœlo formosissima Solis imago, adscribe imagini : *Mundi corde vident.* Quia enim Smaragdus mundissima & purissima gemma est, si insuper specularis fiat, optimè & innoxie in ea Sol videtur. Ejusmodi oculos habebat

Plin. lib. 37°
Cap. 2.
Ribera in Apocalypf.
Pier. lib. 47°
hieroglyph.
Petrasanctius
l. 3. de symbolis, C. 4.
Plin. l. cit.
Smaragdus
Castimonie
symbolum.
Anselm. Boët.
l. 2. de gemmis
C. 56. C. 60.
C. 61.

Kkk

VEN.